

ဆက်စပ်ကျင့်ရော ယဝ်သွာန်မွဲး ခါရတော်ဗေဒင်ဂ် ပိုဒးတီဂိတုတူသွာံအခါရောင် ဟံ့သေင်ဟာ။ တွာန်နဂံတီဂိတုတူသွာံအခါကို တွာန်နဂံတီဂိတုတူကြွဲဒ်မှီဟံ့ကို ပိုဒးရိုင်ကေတ်ပွဲကြက္ကဒိန်ရောင်။

ဝေါဟာရမန်တြဲ “ကြက္ကဒိန်” မစကာလဝ်ဒွဲဂွံ အဓိပ္ပါယ်ဗေဒ် အတိုင်ပိုညးဂမ္တိုင်မတီလဝ်ဂ်ဟေင်ရ။ ဗတ်ဗျာမုး “ပြက္ကဒိန်”၊ ဗတ်အေင်္ဂလိက်မုး “calendar” မဒ်ရ။ “ကြက္ကဒိန်ကူင်၊ သင်ဝတ်ဆင်လျ” ညးမုးလဝ်ဂ် ဝေါဟာရ “သင်ဝတ်ဆင်” ဝွံ ခေံဇှော်ကျင်ဏှဝေါဟာရပါဠိ “သံဝစ္စရ” တဲ မွဲအဓိပ္ပါယ် “ဂိတုတူသွာံအခါ” ကိုရ။ အဓိပ္ပါယ်ဗေဒ် ကြပ်တုပ်ဒွဲင်ကိုဝေါဟာရ “ကြက္ကဒိန်” ဝွံရောင်။ ဝေါဟာရ ပါဠိ “သံဝစ္စရ” ဂ် မန်ပိုလ္လိစ သွက္ခေဝေါဟာရပါဠိလိုတဲ “သံဝစ္စရ်” ကို “သင်ဝစ္စရ်” ကို “သင်ဝတ်ဆင်” ကို “သင်ဝတ်စင်” ကို “သင်ဝစ္စင်” ကို နဲပံင်မအခတ်တွဟ်ဟံသ်မဃျုတ်ဂ် ဝွံညာတ်ကေတ်ပွဲလိက်မန်တြဲရ။

ပွဲအဘိဓာန်မန်အေင်္ဂလိက် အ္ဗာဟာလီဒေ(Mr. Halliday)မဒွဲလဝ်ဂ် ဝေါဟာရ “ကြက္ကဒိန်” ဝွံ ကိုလဝ်အဓိပ္ပါယ် a calendar တဲ၊ ဝေါဟာရ “သင်ဝတ်စင်” (သင်ဝတ်ဆင်)ဝွံ ကိုလဝ်အဓိပ္ပါယ် an almanac, a calendar ရ။ ဝေါဟာရခါ “ကြက္ကဒိန်” ကောံ “သင်ဝတ်ဆင်” ဝွံ မွဲလအာအဓိပ္ပါယ်မတုပ်သွဟ် မဒ် synonyms ရ။

လိက်ပတ်မန်တြဲ ဝေါဟာရမန်တြဲတအံင် ပိုဂပ်ဂပ်ဒးလူတ်ဖအိုတ်ရ။ ဆဂး ပဟိုတ်ကိုဝေါဟာရတဲ ပိုမန်ကိုမန်တအံင် ပွမဒးကယျာန်ဝေါတ် စာန်စးစေ်စးတကိုရင်သ္လာန် ပွမထေပွတ်ဝွံင်ဂွာတ် ဝေင်ညီသာဒးလို ဂိုန်ဒးပါထကးအာဂ် ဩဝ်လွကိုဒ်ညီ။

(((((())))))))))

ကျိုက်လေ့င်

ဝေါဟာရ ‘ကျိုက်လေ့င်’ ဝွံ ဒ်ကြိယာမွဲတဲ ပွဲအဘိဓာန်အ္ဗာဟာလီဒေဂ် ညးကိုလဝ်အဓိပ္ပါယ် to be defiled, sinful ရ။ ဝေါဟာရ ‘ကျိုက်’ ဂ်တုန် ညးကိုလဝ်အဓိပ္ပါယ် to be filthy, dirty ရ။ ဗွဲဝေါဟာရဗျာ ‘ညစ်ညမ်း’ ‘ညစ်ညူး’ ‘ညစ်နှမ်း’ တအံင် ဂပ်ဂပ်ပျောအ်စတ်အဓိပ္ပါယ်ရ။ ဝေါဟာရ ‘ကျိုက်လေ့င်’ ဝွံ သိုဒ်တိုဒ်နာမ်မွဲတဲ မွဲအဓိပ္ပါယ်ဗတ်ဗျာ ‘ညစ်ညမ်းခြင်း’/‘ညစ်ညမ်းမှု’ ‘ညစ်ညူးခြင်း’/‘ညစ်ညူးမှု’ ‘အညစ်အကြေး’ ရ။ ဝါကျပယိုက်ဂမ္တိုင်ဗွဲသွာံဝွံ ဩဝ်လူတ်စီစတ်ရိုင်ညီ။

ကျိက်လေ့င် — (ကြိယာ) ညစ်ညမ်းသည်။ ညစ်ညူးသည်။ ညစ်နွမ်းသည်။
**to be defiled, to be sinful, to be filthy, to be dirty,
to be impure, to cause impurity or defilement**

- “ယုံခမီတီလပိုန်တံ၊ ပါရမီသွတ်ဂ် လင်ကိုရ၊ ဝိနသတ်တွကုသို ပါရမီမဇ္ဇော်တကို လုကထပုံကွံသွံ တဏှာရာဂကိလေသ ဝိနသိုတ်လလံဒွံင်ကို၊ သတ်မဉ္ဇိုက်ပင်ကိုဇ္ဈာန် ဝိနဒ်ကို၊ မိင်ရမျှင်မာတုဂါမ်တဲဗက် ပွဲချိုန်ဂ်ရ ကိလေသကျိက်လေ့င်တိုန်ဟေင်။ တီလတံ မစိုန်သကိုတ်ကိုကိလေသဂ် မူသဂ္ဂးနွံရော” ကျပ်တြဲး။ (၅၅၀။ ၆-၁၅၉။ ပ-၄၅၄။ အစွဲ။) ပွဲမူဗ္ဗာ/ “ရဟန်း၊ မိန်းမမည်သည်ကား သင်တို့ကဲ့သို့သော (ပါရမီငယ်သော)သူ၏စိတ်ကို အဘယ်ကြောင့် မလှုပ်ချောက်ချားစေနိုင်အံ့နည်း။ လှုပ်ချောက်ချားစေနိုင်သည်သာလျှင် တည်း။ —၊ ရှေးပညာရှိတို့အား အနှစ်ခုနစ်ရာတို့ပတ်လုံး မဖြစ်ကုန်သော ကိလေသာတို့သည် မိန်းမ၏အသံကို ကြားလတ်သော် အခွင့်ကိုရကုန်၍ တခဏခြင်းသာလျှင် ဖြစ်လာကုန်၏။ စင်ကြယ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့စင်လျက်လည်း ညစ်နွမ်းရကုန်သေး၏။ — မစင်ကြယ်သောသူသည်ကား အဘယ်မှာဆိုဘွယ်ရှိအံ့နည်း။” (၅၅၀။ ၃-၄၅။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအေဂံလိက်/ “What wonder that womankind should trouble the wits of a man like you! Even wise men, who for seven hundred years have done no sin, on hearing a woman’s voice have transgressed in a moment; even the holy **become impure**; even they who have attained the highest honour have thus come to disgrace – how much more the unholy!” (The Jataka: Vol. I & II: Book II: p-23)
- “ယုံခမီ၊ မာတုဂါမ်မွဲးဝံဂ် ပွဲကာလမတဲတေဂ် ခမီမျှိုက်ကုဇ္ဈာန် မကဏာင်ကျေကိလေသ မသွေးတဝိနဒ်ကို ညာတ်မာတုဂါမ်တဲ ကာမရာဂမွဲးပါတပွဲသန္တာန်ကိုရောင် ဟံ့သေင်ဟာ။ သတ်မဟံ့မွဲကျိက်လေ့င်တံဂ်ဝိနဒ်ကို ညာတ်ရပွါရီတဲ ဝိတ်မဒးကျိက်လေ့င်အာတဲရ။ —။ သတ်မမြိက်မြိတ္ထုမဲ ဂွံဒလဲသွပ်ဗောဓိ မဉ္ဇိုက်ပင်တကိုဇ္ဈာန်တံဂ် ဝိနဒ်ကို ကိလေသဂလို ညိုက်ကျေတဲဂ် သတ်အပြေတံဂ်မိုင်ဂ် မူရကိလေသ ဟံ့ဂွံဂလိုညိုက်နွံတုန်ရော။” (၅၅၀။ ၆-၅၅။ ပ-၇၁၀/၇၁၁။ အစွဲ။) (ပွဲမူဗ္ဗာ/ “ရဟန်း၊ မိန်းမတို့မည်သည်ကား ရှေးကာလ၌ ဈာန်၏အာနုဘော်အားဖြင့် ခွါအပ်ပြီးသောကိလေသာရှိကုန်သော စင်ကြယ်ကုန်သော သူတို့အားလည်း ကိလေသာကို ဖြစ်စေကုန်ပြီ။ သင်ကဲ့သို့ အချည်းနှီးသောသူကို အဘယ့်ကြောင့် မညစ်ညူးစေကုန်လတ္တံ့နည်း။ စင်ကြယ်ကုန်သော သူတို့သည်လည်း ညစ်ညူးကုန်သေး၏။ —။ ဗောဓိအပြင်၌နေ၍ သစ္စာတို့ကို သိအံ့သောသူကိုလည်း ဤကိလေသာသည် နှိပ်စက်နိုင်ဘိ၏။ သင်ကဲ့သို့သောသူကိုကား ထိုကိလေသာသည် အဘယ်မျှ၍ မနှိပ်စက်နိုင်ကုန်အံ့နည်း။” (၅၅၀။ ၃-၃၇၀။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအေဂံလိက်/ “O Brother, it has happened before that these women have **caused impurity** to spring up even in pure beings whose sins have been stayed by the power of ecstasy. Why should not vain men like you **be defiled**, when **defilement**

comes even to the pure? Even men of the highest repute have fallen into dishonour; how much more **the unpurified!** -----.” (The Jataka: Vol. I & II: Book II: p-189)

- “---၊ ပတွ်နွံဝံ မသ္မာဂတ အဲဟံစံင်တူ အဲဟံယံရကောန်။ ကောန်အဲသုဇာတတပညာဝံ ဝံပွင်ကွေ့ယဲပူမတ်အဲဝံ ညံင်ရပွတ်မဂ်ိတ် ကောန်ကွေင်သွဟ်ကွေင်ဗျုတ်ဂ်တဲ ညံင်ရညးမဝံစုတ် ညုတ်ကိုသွံ။ ကောန်အဲသုဇာတဝံ ဝံပလိုတ်ကွေ့ယဲပူမတ် ပြဲလောန်သန်ကောံသွံ။ အဲမဒ်မတုအဲ မအောန်ကိုပညာဂ် တုအဲမဒ်ကောန်မ္မုဂ်ပညာဂ် ဝံဒြောံဗ္ဗောန်အဲတဲ အဲဝံစာ်သွးအာ နူယဲပူ မတ်တဲရကောန်။ အဲမ္မုဂ်စိတ်မဟံဝံကွေင်ကောန်။ အဲမ္မုဂ်စိတ်မတူပိတ်လလံ ဟံမ္မုဂ် ဝေင်စံင်တူတဲရကောန်။ ---” (၅၅၀။ ၉-၃၅၂။ ဒု-၂၈၈/၂၈၉။ အစောံ။) (ဗတ်ဗ္ဗာ/ “---၊ ယခုမှစ၍ ရှေ့အဖို့၌ ငါသည် မစိုးရိမ်မငိုကြွေးတော့။ ငါ၏ပညာရှိသားသုဇာတ သည် ထောပတ်ဖြင့် သွန်းအပ်သောမီးကို ရေဖြင့်သွန်းဘိသကဲ့သို့ ငါ၏သောကကို ဖျောက် အပ်ပြီ။ ငါ၏သားသုဇာတသည် ငါ၏စိတ်သောကကို ငြိမ်းစေအပ်သည်ကား အလွန်မြတ် လှ၏။ သင်၏ဘခင်ဖြစ်သော ပညာနည်းသောငါ့ကို ပညာရှိသောသားသည် ကောင်းစွာဆုံးမ အပ်သည်ဖြစ်၍ ငါသည် စိတ်သောကကင်းဝေးရပြီ။ ငါသည် မညွန့်ညူးသောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၏။ ငြိမ်းအေးသောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၏။ စိုးရိမ်ပူပန်မှု မရှိတော့ပြီတကား အိုချစ်သား။”
- နွံပွဲကာလမဲ့တဲ သွိုင်တိတ်ဝေင်ဥချာန် (ဂကောံသွတ်ဗြဲနာ်ဂ်)ရ။ စိပ်ဥချာန်တဲ သွိုင်စော်ဟံ့ညုတ် လစဂ်ရ။ ပွဲကာလဂ် နာ်ဗြဲဂ် ညဲညာတ်ဗြဲညုတ်မဲ့တဲ အရီုကိလေသဒေံ ကွေင်ကောန်တိုန်တဲ ညဲပွင်ကွေ့ရုပ်မိတ် ညဲဗဒ်ရုပ်ဗြဲညုတ်တဲ ညဲပအာတ်ဝေင်မေထုန် ဂကောံဗြဲညုတ်ရ။ (၅၅၀။ ၉-၃၈၆။ ဒု-၄၀၆။ အစောံ။) ဗတ်ဗ္ဗာ/ သေနကမင်းသည် တစ်နေ့သ၌ ဥယျာဉ်သို့သွား ၍ နဂါးလုလင်မငယ်နှင့်တကွ ရေကစား၏။ နဂါးမငယ်သည် တစ်ခုသောရေမြွေကိုမြင်၍ ကိလေသာအာရီု ညွန့်ညူးလာသည်ဖြစ်၍ လူရုပ်အသွင်ကိုဖျောက်၍ ရေမြွေအသွင်ကို ဖန် ဆင်းပြီးလျှင် ထိုရေမြွေနှင့်တကွ မေထုန်မိဝဲ၏။ (သုတေသီ) ပွဲမူအေဂံလိက်/ One day the king went to the garden with the naga girl and was amusing himself in the lotus-tank. The naga girl seeing a water-snake quitted her human shape and made love with him. (The Jataka: Vol. III & IV: Book VI: p-175)
- “ယွံခမီ၊ --- တြာ်သပ္ပရိဟ် မစိန်သကိုတ်ကောံယဿပတ်ဂ်ကိုလေဝ် ဒဒ်မဟဲကိုယဿ ပတ်ဂ် ဒးအာစိပ်ကို။ ကိလေသတဏှာမ္မုဂ် စိန်မသ္မုးတ်ဂ်ကိုလေဝ် ဒဒ်မဟဲကွေင်ကောန်အာ ညဲမပကိုညး မဒ်တဲရ။ ညံင်သာ်တွဂ် မုသ္မုက်ဂးနွံရော” (ကျာ်တြဲဂး။) (၅၅၀။ ၉-၄၃၃။ ဒု-၆၂၃။ အစောံ။) (ပွဲမူဗ္ဗာ/ “ရဟန်း၊ ----- အကျောအစောနှင့် ပြည့်စုံကုန်သောသူ တို့သည် ကိလေသာကိုအမှီပြု၍ အကျော်အစောမရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ ကိ လေသာတို့မည်သည်ကား စင်ကြယ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကိုလည်း ညွန့်ညူးခြင်းကို ပြု တတ်ကုန်၏။ သင်ကဲ့သို့သောသူကိုကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။” (၅၅၀။ တ-၅၃၇။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအေဂံလိက်/ “Brother, even men of the highest fame

sometimes incur infamy. Sins like these **defile** even pure beings; much more one like you.” (The Jataka: Vol. III & IV: Book IX: p-306)

- “ယုံဂမ္မိတံ၊ မာတုဂါမ္မုးဝံဂံ ဝိနိသတံမသ္မိးတကိလေသဂ္ဂံကိုလေဝံ ဒဒိမက္ခိကိလေဝေဇိအာဂ္ဂံ ဧဝံ မပကိရောဇံ” ကျပ်တြဲဂး။ (၅၅၀။ ၆-၅၀၇။ ၈-၈၄။ အစွေဝံ။) ပဲ့မူဗ္ဗာ/ “ရဟန်းတို့၊ မိန်းမတို့မည်သည်ကား စင်ကြယ်သောသတ္တဝါတို့ကို ညွှန်ညှိုးစေသည်တို့ကို ပြုတတ်၏။” (၅၅၀။ ၈-၅၄၃/၅၄၄။ ညောင်ကန်။) ပဲ့မူအေဂံလိက်/ Here again said the Master, “Women cause **defilement** even in sanctified souls,” ----- . (The Jataka: Vol. III & IV: Book XV: p-290) (“Thus, Brethren, for woman’s sake even sanctified souls do **sin**,” -----.) (The Vol. III & IV: Book XV: p-293)
- “ယုံတု၊ က္ဗာတေဂ် တုအေမ္မုအိန်ရီ မသျှင်ဒစင်ဗွင်တရောဇံသံ။ လှဟ်ဝံဂံ တုအေမ္မုအဝဲမက္ခိကိလေဝေဇိ ဖျိဟ်ဂတးအာဂ္ဂံ တုအေယဲအာဟာ” (ခမီသဟဲတံဂ် သွာန်ခမီဂ်ရ။) (၅၅၀။ ၆-၅၂၇။ ၉-၂၂။ အစွေဝံ။) (မ္မုကိုအဝဲမက္ခိကိလေဝေဇိ = ညွှန်ညှိုးသောကိုယ်အင်္ဂါရှိသည်။) (ပဲ့မူဗ္ဗာ/ “ငါ့ရှင်၊ သင်သည် ရှေး၌ ငြိမ်သက်သောလူမြေရှိ၏။ ကြည်လင်သောမျက်နှာအဆင်းရှိ၏။ ယခုတစ်မူကား ရှေးနှင့်မတူ၊ အကြောင်းကား အသို့နည်း။” (၅၅၀။ ပဉ္စ-၁၉၃။ ညောင်ကန်။)

က္ခိကိလေဝေဇိ - (နာမ်) ညွှန်ညှိုးခြင်း။ ညွှန်ညှိုးခြင်း။ ညွှန်နှမ်းခြင်း။ အညွှန်အကြေး။
defilement, sin, stain, impurity, filthiness,

- (ဘဒ္ဒဇိကုမာ) မိင်ခပ်တု ကိလေသက္ခိကိလေဝေဇိ ပဲ့သန္တာန်ဇကုဂ် သျှတ်ကျော်ရ၊ အာစိုပ်ဒဒိအရှန်ရ။ (၅၅၀။ ၆-၂၆၄။ ၃-၁၁။ အစွေဝံ။) ပဲ့မူဗ္ဗာ/ (ဘဒ္ဒဇိသူဌေးသားသည် တရားတော်ကို) နာလျက်လျှင် ခပ်သိမ်းသော ကိလေသာ(အညွှန်အကြေး)တို့ကို ကုန်စေ၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်၏။ (၅၅၀။ ၃-၄၃၇။ ညောင်ကန်။) ပဲ့မူအေဂံလိက်/ -----, as he heard the discourse, he threw off all his **sins**, and attained to high fruition and sainthood. (The Jataka: Vol. I & II: Book III: p-230)
- (က္ခိကိရုဇ္ဇတုဏ္ဍိလဂ် သွာန်ကောဇကု က္ခိကိမဟာတုဏ္ဍိလဂ်ရ။) “ယုံကောပို၊ ခုင်လွဟဲကို လှိုက်သရိုက် မူရဲခုင်မဲ့ ကောပိုသကိုဟုံဗလိပ်ထောံကျော် က္ခိကိလေဝေဇိမ္မုးဂ် ညးက္ခိကိလေဝေဇိဂ် ရော။ ကိုဟုံဗော်မြမောဝ်တို့မ္မုးဂ် ညးမြမောဝ်တို့ဂ်ရော။ မြမောဝ်ပူးဒိုင် ဟုံဝံဟဲသျှတ်မ္မုးဂ် ညးမြမောဝ်ဂ်ရော။” (၅၅၀။ ၆-၃၈၈။ ၃-၄၁၉။ အစွေဝံ။) ပဲ့မူဗ္ဗာ/ ထိုစကားကိုကြား၍ စူလတုဏ္ဍိလသည် “ငါ့အစ်ကိုသည် ဤသို့ဆို၏။ ငါတို့၏အနွယ်၌ ရေကန်သို့သက်၍ ကိုယ်မှရွေးအညွှန်အကြေးကို လျှော်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ နံ့သာသစ်ကို ယူခြင်းသည်လည်းကောင်း တစ်စုံတစ်ခုသောကာလသည် မရှိ။ အဘယ်ကိုရည်၍ အစ်ကိုသည် ငါ့ကို ဤသို့ဆိုသနည်း” ဟုမေးလိုရကား၊ “ညွှန်မရှိသောရေကန်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ အဘယ်ကိုလျှင် ရွေးအညွှန်အကြေးဟူ၍ ဆိုအပ်သနည်း။ အကြင်နံ့သာပျောင်း၏အနံ့သည် တစ်ရံ

တစ်ဆစ်၌မပြတ် အသစ်ဖြစ်သော ထိုနံ့သာပျောင်းသည် အဘယ်နည်း။” (၅၅၀။ တ-၁၉၇/၁၉၈။ ညောင်ကန်။) ပဲ့မှုအေဂံလိက်/ “My brother say so to me: but it is never our custom to plunge into the pool, and by bathing to wash away sweat from our bodies and after taking away old **stain** to get new ointment: why does my brother say so to me?” So he spoke the fourth stanza: -- But what is that fair crystal pool, and what the **stains** of sweat, I pray? And what the ointment wonderful, whose fragrance never can decay? (The Jataka: Vol. III & IV: Book VI: p-182)

- “ဟဲဒေအဲ(စူဠတုဏ္ဍိလ)၊ ခပ်သီလမတွံဂးသီမသုန်, သီဒစံ, သီစို ခပ်သုစရိတ်စို ခပ်ပလိုဟ်ပိစောထပုံ ကျောံနိဗ္ဗာန်မွဲဂ် မဒ်လွန်ဗ္ဗာန်မသွး မဟဲကျိသျှိုက်သရီ မဗူးနူကျိကိလေဇိုင် နူခပ်ရာဂ, ဒေါသ, မာနဒိဋ္ဌိတံဂ်ရ။ မဗဗိုဟ်လဝ်မြမောင်ခပ်သီလတဲ မြမောင်သီလဂ် ဒစးကျာ လွင်ကျာ ဗလဲကျာ မြမောင်ခပ်သီလဂ် မဗူးတုဲအာ ဟံတီဟဲရ။ ---။” (၅၅၀။ ၉-၃၈၈။ ဒု-၄၂၀။ အစွောံ။)
- (ဣသိတုဇျာန်ဂ် စိုတ်စပ်အာကိုဂ္ဂကျာ် ဒးသျှိုန်ဗပိုန်ခပ်မေထုန်ကိုဂ္ဂကျာ်တဲ ဇျာန်လိုအာရ။ ကြနူဂ် ကလေင်ဗစာရဏာ ဝံခပ်သတိပုန်တဲ တွဟ်နက္ခိဗဒ်ဇျာန်ပုန်ဂ် သိုင်ဗတိုက်ဖအောင် သွာန်တဲဣသိရ။) “ယံဣသိဟရိတစ၊ တုအဲမတီသတ်ခပ်သတ်ဝံ နွံကိုပညာသကာသန်၊ ဟိုတ်ဒ်သတ်ရ ပွမပလိုဇကု နခပ်ရာဂမတွံဂး ကျိကိလေဇိုင်ဇကုဂ် ဩဝ်တုအဲထောံကျောံတဲ ပွထမိက်တွဟ်ဂ် ကျိဗဒ်ညိပုန် ဟံဝံဟာ။” (၅၅၀။ ၉-၄၃၁။ ဒု-၆၀၆။ အစွောံ။)
- “ယံသမ္မေဟ်၊ ဩပူဂ်သမ္မိမ္မဲဟောင် ဟိုတ်နူခပ်ဂမ္ဘက် ဖေက်လဟုတ်ဒြပ်ဂ်ဒ်တဲ ဟံဝံပွဲဒါန်ရ။ ပူဂ်သမ္မိဂ်ဟောင် ပဲ့လိုက်ဝံလေဝ်ကို ပဲ့ပလိုက်လေဝ်ကို ပွဒဒိုက်ဂ် ဇာပ်ဘဝ ပူဂ်သမ္မိဂ် မဒးဒင်ရ။ ဟိုတ်ခပ်ဂမ္ဘက်ဝံကိုလေဝ် နူဗယိုလေဝ်ကို နူတဟင်လေဝ်ကို ဖေက်တရ။ ပူဂ်မဖေက်ဘဲဗယိုတဟင်ဂ်ဟောင် ပဲ့လိုက်ဝံကို ပဲ့ပလိုက်လေဝ်ကို ဘဲဒဒိုက်ဇာပ်ဘဝ ခဲကျိဒ်ရ။ ယံသမ္မေဟ်၊ မရာန်သကိုတ်ကျောံ ကျိကိလေဇိုင်မတွံဂး ပဲ့ဝတ္ထုကာမ်ဂ်ဒ်တဲ မဝေင်ကျောံခပ်ဂမ္ဘက်တဲ ပွမကိုဒါန်ဂ်သွတဲ ကုသိုတ်ဂ် မဒ်စွဲစွဲစွဲတဲဒါန်တံဂ်တဲ ခဲမဒိုက်ကိုဂ္ဂပု ရမ္မိက်စက္ကဝပ်မဒ်ကို” (ဒေဝတ်စန္ဒဂး။) (၅၅၀။ ၉-၄၅၀။ ၇-၄၄။ အစွောံ။) (ရာန်သကိုတ်ကျောံ ကျိကိလေဇိုင်မတွံဂး ပဲ့ဝတ္ထုကာမ် = ဝတ္ထုကာမတည်းဟူသော အညစ်အကြေးကို နိပ်၍အနိုင်ယူသည်။)
- “ယံအစာပို၊ ခဲမ္မုကိုတသိုက်စွာံဗြန် ခဲမ္မုကျိကိလေဇိုင် အိက်ဇုက်မဟံစသက ခဲယံဝံဂ္ဂိဏ္ဍာတ်သွာမပြ ခဲယံဝံတက်ယန်မတ် ခဲမ္မုကိုသော်ဝဇ္ဇတာတဲ ဣသိတံဂ် သျှာဒ်ဒ်ဗိုတ်ပိအိုတ်ရ။ ---။” (၅၅၀။ ၉-၄၈၇။ ၇-၂၅၇။ အစွောံ။) (စသက = ဒန်ပူစားသည်၊ သွားတိုက်သည်။) ပဲ့မှုဗာ/ “ဆရာ၊ ကြမ်းတန်းသော သစ်နက်ရေလည်း ရှိကုန်ထသာ၊ ဆံကျစ်လည်း ထုံးကုန်ထသော၊ အညစ်အကြေးကပ်သော သွားလည်းရှိကုန်ထသော၊ မျက်

ရေးမကွင်းသော မျက်နှာလည်းရှိကုန်ထသော၊ အကြင်ရသေ့တို့သည် ဗေဒင်ကို ရွတ်ဘတ် သရဏ္ဍာယ်ကုန်၏။ ---။” (၅၅၀။ စတု-၂၄၇။ ညောင်ကန်။)

ကုဝေါဟာရ ‘ကျိုက်လောင်’ ဝှံ ပိုကျိုက်တတ်တွင်လအာ အဓိပ္ပါယ်ဧည့်တဲ့ ဗွဲမဒေးရး ပွဲဒွဲသ္မာင်လေဝ် ပိုရပ်စပ်စကာမာန်ကိုဟောင်ရ။ ဥပမာ) “ချ်မကျိုက်လောင်” = ညစ်ညမ်းသောရေ၊ “contaminated water”/ “polluted water” မဒ်ရ။ ပွဲဒွဲဝှံ ဝေါဟာရ ‘ကျိုက်လောင်’ ဝှံ နှိပိုဒ်ကြိယာ သို ပိုဒ်နာမဝိသေသနမဲ့တဲ့ နှိအဓိပ္ပါယ်အင်္ဂလိက် to be contaminated; to be polluted ရ။ ဥပမာမဲ့ပွန်) “ကျိုက်လောင်ဂှံကျာ” = လေထုညစ်ညမ်းမှု၊ “air pollution” မဒ် ရ။ ပွဲဒွဲဝှံ ဝေါဟာရ ‘ကျိုက်လောင်’ ဝှံ နှိပိုဒ်နာမ်မဲ့ ဝှံအဓိပ္ပါယ်ဘာသာအင်္ဂလိက် pollution မဒ်ရ။ ဝေါဟာရ မန်ဂမ္ဘိုင်လှို ဗွဲမမ္ဘတာမဒ်တ “ကြိယာသုဒ္ဒ” တအ်ဂှံ ပံင်စုတ် ‘+ကျေ’ မူး စကာတ်နဒ် “ကြိယာ ကာရိုတ်” မာန်ရ။ ဥပမာ) “ကျိုက်လောင်ကျေ” = ညစ်ညမ်းစေသည်၊ ညစ်ညူးစေသည်၊ “to pollute”/ “to contaminate” မဒ်ရ။ ဗွဲအဓိပ္ပါယ်သ်ဝှံဂှံ အဲစကာထွေးကို ဂလာန်မဲ့ဝါကျညိ။ - “The smoke that comes from the chimneys of factories pollutes the air.”/ ဗတ်ဘာသာမန်မူး “သျှဟ်ယက်မတိတ်ကျင် နှပွင်ယက်ရင်စက်ဂမ္ဘိုင်ဂှံ ကျိုက်လောင်ကျေဂှံကျာရ။”/ ဗတ်ဘာသာဗွာမူး “စက်ရုံမီးခိုးခေါင်းတိုင်များမှ ထွက်လာသောမီးခိုးသည် လေထုကို ညစ်ညမ်းစေသည်။” မဒ်ရ။

((((((((((((())))))))))))))

ကွင်ကျောန်။ တမ္ဗင်ကမ္ဗောန်။

ပွဲအဘိဓါန်မန်အင်္ဂလိက်အ္ဗာဟာလီဒေဂှံ ဝေါဟာရ ‘ကွင်ကျောန်’ ဝှံ ညးကိုလင်အဓိပ္ပါယ် to be lonely, desolate ရ။ ဝေါဟာရ ‘တမ္ဗင်ကမ္ဗောန်’ ဝှံ ပွဲအဘိဓါန်အ္ဗာဟာလီဒေဂှံ ထွေးလင်ဟွံမဲ့၊ ဆဝေါဟာရ ‘တမ္ဗင်’ ဟောင်ထွေးလင်နွံတဲ့ ကိုလင်အဓိပ္ပါယ် (adj) destitute, lonely; (n) the destitute ရ။ ‘ကမ္ဗင်’/‘တမ္ဗင်’ ဝှံ ပွင်တိတ်ကျင်နူဝေါဟာရ ‘ကွင်’ မဒ်ရ။

ဝေါဟာရ ‘ကွင်ကျောန်’ ဣအ်ဂှံ ပွဲခေတ်ပိုလျှဟ်တွဲဣအ် မှိုဟ်တီလေဝ်အောန်၊ ဟိုတ်ညးဂမ္ဘိုင် ဟွံ ရပ်စပ်စကာတဲ့ ဧည့်ဗျိုက်တို့ဒိုင်ရောင်။ အဓိပ္ပါယ်ဧည့်ဣအ်ဂှံ နှိအဓိပ္ပါယ်မဒေးစကာဂှိုင်မဲ့ မဒေးစကာဒိုင် ရိုဟ်တွဲလျှိုန်တဲ့ ဧည့်လုပ်ပွက်ဗွဲမလောန်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ထေက်ကိုဧည့်ဒေးကျေဗွန်ဗျိုက်တို့ဟွံသေင်ရောင်။ ပိုတီအဓိပ္ပါယ်ဧည့်တဲ့ ညိုင်ဧည့်သွောံကလေင်ဂျိုင်တိုန်မဲ့ဝါပွန်ဂှံ ညးညးအဲအဲ စူးဒေးစကာဒိုင်ဝေါဟာရဂကူ ညးတွဟ်တံဂှံ ကလေင်ရပ်စပ်ဟိုချူအာဧည့်အိုတ်ညိအ်။ ဝေါဟာရ ‘ကွင်ကျောန်’ ဝှံ နှိပိုဒ်ကြိယာမဲ့